

शीलं सुचरित्रं साम साधुवादः विनयः प्रश्रयः नयोनीतिः ॥१६॥ इति श्रीरामाभि० रा० वा० आर० पंचषष्टितमः सर्गः ॥ ६५ ॥ ॥५॥ एवं क्रोधमुपशमय्य
सहजप्रकृतिप्राप्तये बोधयति लक्ष्मणो रामं ॥ तमिति ॥ परिधूनं क्षीणं अचेतसं अस्वस्थचित्तमिव ॥ १ ॥ मुहूर्तादिव मुहूर्तादेव ॥ २ ॥ बोधनप्रकारो महतेत्यादि ॥ तपसा
पुत्रकामनया कृतेन व्रतादिना ॥ कर्मणा ऋष्यशृंगानयनपूर्वकमहायागेन ॥ ३ ॥ भरतस्य सुखादिति शेषः ॥ यथा यथावच्छ्रुतं ॥ ४ ॥ इतरः क इति ॥ यद्यदाचरति श्रेष्ठस्तत्त
देवेतरो जन इत्युक्तेः ॥ मर्त्यावतारस्त्विह मर्त्यशिक्षणमिति भागवतोक्तरीत्या लोकशिक्षणार्थमपि त्वदवतारादिति भावः ॥ ५ ॥ आश्वसिहीति ॥ नहवै शरीरस्य सतः प्रिया प्रिय

शीलेन साध्या विनयेन सीतां नयेन न प्राप्स्यसि चेन्न रेन्द्र ॥ ततः समुत्सादय हेमपुंखैर्महेन्द्रवज्रप्रतिमैः शरौघैः ॥ १६ ॥ इत्यार्षे श्री० वा०
आर० पंचषष्टितमः सर्गः ॥ ६५ ॥ ॥५॥ तंतथा शोकसंतप्तं विलपंतमनाथवत् ॥ मोहेन महता युक्तं परिधूनमचेतसं ॥
॥ १ ॥ ततः सौमित्रिराश्वस्य मुहूर्तादिव लक्ष्मणः ॥ रामं संबोधयामास चरणौ चाभिपीडयन् ॥ २ ॥ महता तपसा चापि महता चापि क
र्मणा ॥ राज्ञादशरथेनासीलुब्धो मृतमिवामरैः ॥ ३ ॥ तव चैव गुणैर्बद्धस्त्वद्वियोगान्महीपतिः ॥ राजा देवत्वमापन्नो भरतस्य यथाश्रुतं ॥
॥ ४ ॥ यदि दुःखमिदं प्राप्तं काकुत्स्थनसहिष्यसे ॥ प्राकृतश्चात्यसत्त्वश्च इतरः कः सहिष्यति ॥ ५ ॥ आश्वसिहिनरश्रेष्ठ प्राणिनः कस्य नाप
दः ॥ संस्पृशंत्यग्निव द्राजन्क्षणेन व्यपयांति च ॥ ६ ॥ लोकस्वभाव एवैष ययातिर्न दुष्पात्मजः ॥ गतः शक्रेण सालोक्यमनयस्तं समस्पृशत्
॥ ७ ॥ महर्षिर्यो विसिष्ठस्तु यः पितुर्नः पुरोहितः ॥ अङ्गापुत्रशतं जज्ञे तथैवा स्य पुनर्हतं ॥ ८ ॥

योरपहतिरस्तीति श्रुतेः ॥ ६ ॥ तदेव विवृणोति ॥ लोकेति ॥ एष औ
पाधिकदुःखसंबंधो लोकस्य शरीरिणः स्वभाव एव तदेवाह ॥ ययातिरिति अनयोऽनयमूलं दुःखं तच्च स्वर्गादंशरूपं समस्पृशदित्यनेन अचिरस्थितिकस्पर्शमात्रार्थकेन पुनर
विलंबेनैव दौहित्रप्रयुक्तसुखोत्तरकालिकदुःखनिवृत्तिरप्यस्य सूचिता ॥ ७ ॥ यो महर्षिः यः पुनर्नः पितुः पुरोहितस्तस्य पुत्रशतं जज्ञे अङ्गा एकाङ्गा च पुनर्विश्वामित्रेण हतं ॥ पू
र्वसुखोत्तरकालिकदुःखानंतरं सुखं व्यंग्यतयोक्त्वा पुनरुत्तरं दुःखमुक्तं एवं च महतामप्यवश्यं जायमाने ईदृशे सुखे दुःखे च न हर्षशोकौ भवादृशस्योचिताविति भावः ॥ ८ ॥